

Kotka hamn är stadens viktiga marina aktör

Hamnen är viktig för Kotka. Hamnen har också en central betydelse för hela Kymmenedalen.

En vacker och solig vårdag ger en fördelaktig bild av Mussalo hamn i Kotka. Det är valborgsmässoafton och det är livligt i hamnen. Fotgängarna får ta sig i akt då de rör sig i lastbilstarfiken mot hamnens förvaltningsbyggnad Lounatkorkia. Kontorscentret ligger nära hamnporten. Den ursprungliga låga delen av byggnaden som blev färdig år 2000 har fått två åttavånings tornflyglar en på var sida, Pohjoiskorkia, och Lounatkorkia. Tornhuset Lounatkorkia blev färdigt först i fjol, då hamnkontoret flyttade över dit. De förstnämnda namnen har tagits direkt från ortnamn på Hogland, ön som ligger rakt söderut från Kotka.

I översta våningen av hamnkonoret träffar jag trafikchefen för företaget Kotka hamn Ab eller Port of Kotka Ltd, **Markku Kauppinen**. I bakgrunden ser man tydligt den backiga profilen av Hogland på Finska viken från de översta våningarna av kontorsbyggnaden.

Kauppinens rötter är från Vederlax nära östgränsen. Hemgården låg tio meter från havet, namnet på gården var Hurppu. Sakkunniga vet att det i Hurppu i dag också finns en sjöbevakningsstation.

Då Markku Kauppinen funderade på sitt yrkesval föreföll tanken på att gå till sjöss som en självklar möjlighet.

– I de trakterna fanns det inte så många andra alternativ. I slakten fanns redan från förut både sjöfarare och skeppare.

Därför sökte sig Markku Kauppinen till institutet för sjöfartsutbildning och blev med tiden sjökaptan. Arbetserfarenhet har han samlat både till lands och till sjöss. I land har Kauppinen fungerat som hamnlots och-kaptan, i något skede t.o.m. som repman vid förtöjning av båtar. Han arbetade länge i hamnen i Fredrikshamn och började sin nuvarande tjänst i Kotka år 2005.

Trafikchefen för företaget Kotka hamn Ab eller Port of Kotka Ltd, Markku Kauppinen.

Av hamnen och sågen växte en stad

Kotka är i en bemärkelse en speciell stad, att de första som kom var hamnen och sågarna är 1871.

Först senare, år 1879 grundades själva staden. Och därför firar sjöstaden Kotka i år sitt 130-årsjubileum. Kotkas invånarantal är närmare 55 000, vilket gör den till den 19 största kommunen i Finland.

Kotka och havet hör nära samman. I Kotkas stadsvapen är ankaret symbolen för hamnen. och Merkurius stav för handel, sjöfart och trafik. På dessa två element vilar havsörnen, den översta gestalten på vapnet.

– Hamnen är framför allt stadens imago, men givetvis också en fungerande business, en näring som ger liv åt staden. Hamnen har säkert också en central betydelse för landsdelen för hela Kymmenedalen, anser Kauppinen.

Kotka hamn är Finlands första hamn som är ett aktiebolag och den ägs helt och hållet av staden. På området är det i detta nu enligt Markku Kauppinen cirka 3000 personer som får sin utkomst där, av vilka endast 60 personer arbetar inom hamnförvaltningen (Port of Kotka) År 2008 uppgick hamnens omsättning till omkring 40 miljoner euro och trafiken till 11,6 miljoner TEU ton TEU betyder (twenty-foot Equivalent Unit) containerenheter, som motsvarar en 20 fots (6 m) container.

Enligt historikern Juhani Saarinen ser man ”i Kotkabornas mentalitet avspändhet och tolerans. Sett ur riksperspektiv är kontakten mellan hamnen och staden exceptionellt livaktig.”

Kotka blev bekant på 1800-talet som ”Savolaxarnas Amerika”. Staden hade då sammanlagt nio ångsågar, en livlig båttrafik och ett stort behov av arbetskraft. Det kom också arbetskraft från inlandet, från Savolax. Förbindelsen till kusten underlättades då järnvägen till hamnen byggdes år 1890.

Behoven av att utvidga hamnen

Kotka hamn har traditionellt varit vårt lands största och mest kända exporthamn, som numera har fullständig service som logistikkoncentration. Genom Mussalo hamn går såväl containrar, bilar, vätskor och produkter från skogsindustrin. På hamnområdet väntar också tusentals rör från Ryssland på att arbetet med gasröret till Tyskland skall komma i gång. För företaget med gasröret ansvarar ett företag Nord Stream AG i rysk-tysk ägo. Färdigutbyggt kommer gasröret att vara omkring 1200 km långt och skall ligga på botten av Östersjön.

Från Kotka går en regelbunden feeder-trafikförbindelse (en förberedande transport av containrar till oceangående fartyg) på Östersjö-området, till tyska hamnar, Benelux-länderna och Storbritannien.

Tidvis går det också båtar till Medelhavet och då och då också till andra världsdelar. Båttrafiken Kotka-Sillamäe, som under tidigare år hade inletts på försök, upphörde p.g.a. lönsamhetsproblem Hamnens äldsta del är Kantasatama på Kotka-ön. Hamnen Hietanen byggdes på 1960 och 1970-talen och den nyaste delen Mussalo är byggd fr.o.m.1980-talet. Den livligt trafikerade hamnen är i behov av utvidgning, och på Mussalo finns det landområden för framtida projekt.

Utmaningar för framtiden

Trafikchef Kauppinen anser att den geografiska närheten till Ryssland är till fördel för Kotka.

– Bl.a. därför att transitotrafiken (genomgångstrafiken) till Ryssland går genom hamnen Då det finns en livlig verksamhet utvecklas också andra aktiviteter som trafik- och tullprocesserna vid sidan om till fungerande helheter.

Den nuvarande ekonomiska situationen går hårdhänt ut över exportindustrin, och exportprodukter och inte heller Kotka hamn undgår dessa påföljder.

Trafikchef Kauppinen anser att de utvägar som skall få hamnen att förbli vid liv är dess mångsidiga struktur samt närheten till Ryssland.

– Genom hamnen går vätskor, containrar, bilar samt produkter från skogsindustrin. Lastbilstrafiken till Ryssland medför att ryska chaufförer rör sig i stort antal i hamnen.

– Samtidigt kan hamnen börja förbereda sig för tiden efter lågkonjunkturen. När recessionen tar slut är det onödigt att spekulera om, men alla lågkonjunkturer har alltid i något skede upphört.

En utmaning för framtiden för Kotka hamn är Kaakonkulma eller ett ökande samarbete mellan Fredrikshamn och hamnarna i Kotka. Det geografiska avståndet mellan dessa hamnar är cirka 20–30 km, så att det finns goda förutsättningar för samarbete.

Säkert är att samarbetet mellan hamnarna ökar, men med säkerhet kan man inte säga om hamnarna kommer att förenas.

Text och bild: Anne Valtonen, översättning: Märta von Schantz

På hamnområdet i Kotka verkar över 100 företag. På tavlan ser man endast en del.

